

БИБЛИОТЕКА ЗА СЪВРЕМЕННА
БЪЛГАРСКА ДРАМАТУРГИЯ

АСКЕР

ФОНДАЦИЯ ААСКЕР

ДРАМАТУРГИЯ АСКЕЕР•2025

**Номинации
за съвременна българска драматургия**

Екатерина Георгиева
Шишарки

Захари Карабашлиев
Лисабон

Стефан Иванов
Нечовек

ФОНДАЦИЯ
АСКЕЕР

СОФИЯ, 2025

Библиотека за съвременна българска драматургия „Аскеер“ се учредява през 2005 г. от Милен Миланов по идея на проф. дфн Георги Каприев.

С финансовата подкрепа на Столична община

Календар на културните събития
на Столична община

- © Фондация „Аскеер“, 2025
- © Камелия Николова, предговор, 2025
- © Екатерина Георгиева, „Шишарки“, 2025
- © Захари Карабашлиев, „Лисабон“, 2025
- © Стефан Иванов, „Нечовек“, 2025

ISBN 978-954-8649-19-3

ПРЕДГОВОР

Номинациите за нова българска драма на Фондация АСКЕЕР, които всяка година, по установения регламент, се избират от всички нови пиеси от български автори, поставени за първи път през изтеклия сезон (по-точно в периода 1 април – 31 март) са особено подходяща процедура да се огледа, коментира и обобщи състоянието на новото драматургично писане у нас днес. Изискването текстовете да са се срещнали с театралната сцена и публиката, за да могат да участват в състезанието, не само ясно и обективно очертава кръга от нови заглавия, които да бъдат разглеждани, но и включва в цялостния поглед към тях определящия компонент за всеки литературен материал, предназначен за театър – неговата сценичност, неговия сценичен потенциал (във все по-разширяващите се граници¹ на това понятие през последните десетилетия).

¹ Виж по-подробно: Lehmann, H.-Th. *Postdramatic Theatre*. Translated by Karen Jürs-Munby, Routledge, London and New York, 2006; Pavis, Patrice. *The Routledge Dictionary of Performance and Contemporary Theatre*, 2020; Николова, Камелия. *Постмодерен текст за театър и постдраматичен театър, или текстът, представлението и отношението между тях след „театъра на драмата“*. – В: Николова, Камелия. *Българският театър след 1989 и новата британска драма*, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2013 (2018), 24–29.

През изтеклата година на театралните сцени в България бяха поставени за първи път 18 нови пиеси, от които бяха излъчени трите номинирани заглавия: „Лисабон“ на Захари Карабашлиев, „Шишарки“ на Екатерина Георгиева и „Нечовек“ на Стефан Иванов, по традиция публикувани в настоящото издание. Списъкът с останалите нови текстове за театър включваше „Интернетът спря“ на Никола Стоянов, „Любов в насрещното“ на Здрава Каменова, „Прозорецът на Яворов“ на Любен Босилков-Ройс, XXL и X на Боян Крачолов, „Доброто тяло“ на Аделина Петрова, „Биологичен отпадък“ на Петър Маринков, „Бушон за смяна“ на Михаил Тазев, „Дабъ дешил ине“ на Теди Москов, „Добре дошли в България 2“ на Здрава Каменова и Гергана Димитрова, „Моята вечер, твоята нощ“ и „Морето след теб“ на Яна Борисова, „От какво се страхува Вирджиния Улф“ на Тея Сугарева, „Спартак“ на Спартак Тодоров и „Не, аз благодаря“ на Албена Ненкова.

Разгледани заедно, избраните текстове открояват няколко основни характеристики на новото драматургично писане в България днес. Преди всичко, те, видени в контекста на новите заглавия от последното десетилетие, като цяло ясно показват продължаващото предпочитание и на утвърдените, и на сега появяващите се драматурзи към постдраматичния текст за театър, към стратегиите на писане, монологично изразяващи вътрешните дилеми и личните преживявания, страхове и обесии на своя автор. Разказването на лични истории, вглеждането в себе си и необходимостта от споделяне на интимния свят на отделното човешко същество са доминираща тенденция в европейската нова драма през изтеклите няколко десетилетия². Така че преоб-

² Виж по-подробно: Lane, D. *Contemporary British Drama*. Edinburgh University Press, 2010; Delgado, M.M., Lease, B., Rebellato, D. *Introduction – Contemporary European Playwrights*. Routledge, 2020.

ладаващото ѝ присъствие в българското културно пространство е закономерно и очаквано. Онова, което обаче е по-различно и особено определящо за повечето български постдраматични текстове за театър е прекомерността на тяхната вгледаност в собствената личност и преживявания на автора, склонността към писането на кратки драматични „изблици“, които дори само като обем са неподходящи за сценична реализация, най-често отсъствието на интерес и стратегии за привличане на публика – на други читатели и зрители, извън личността на пишещия.

Радостното наблюдение, което се налага от кръга от нови заглавия, поставени през изтеклия сезон е, че запазвайки преобладаващата посока на постдраматичното писане, в новата българска драма все по-отчетливо се очертава и тенденцията към разширяване и разнообразяване на видовете текстове за театър. Сред по-горе изброените пиеси можем да различим както вече коментирания вид текстове, изградени като разказване на лични истории, така и конвенционална драма, фокусирана върху добре създаден диалог, драматичен конфликт и сложни взаимоотношения между персонажите или различни съвременни форми на политическа пиеса. Любопитни са и опитите за създаване на стендъп комедия³, жанр, който напоследък все повече присъства в театралното пространство у нас, но няма традиция в писането на подобни текстове.

Другата особено важна характеристика на новото драматургично писане у нас през изтеклия сезон е доброто съчетание на устойчивото присъствие в него на вече доказани драматурзи като Яна Борисова, Захари Карабашлиев, Здрава Каменова, Стефан Иванов, Петър Маринков, и на

³ Macrury, I.M. Humour as „social dreaming“: Stand-up comedy as therapeutic performance. – In: Journal for the Psychoanalysis of Culture and Society. 2012, No 17 (2).

сега появяващи се нови имена, сред които се открояват Екатерина Георгиева, Михаил Тазев, Тея Сугарева, Боян Крачолов. Тук е необходимо да подчертаем и още едно все по-налагащо се съчетание в кръга от автори, пишещи за театър – съчетанието на професионални драматурзи (да ги наречем така), т.е. на хора, които самостоятелно или в сътрудничество с режисьор и/или творческия екип на представлението създават своите текстове за театър, и на режисьори и актьори, които правят авторски спектакли, подготвяйки и драматичния текст за тях. Веднага трябва да добавим, че и в двете категории има както слаби и рутинни опити, така и ярки и въздействащи постижения.

Трите номинирани пиеси се откриоха сред значителния брой нови заглавия, реализирани за първи път на театралната сцена в периода 1 април 2024 – 31 март 2025, както със своите убедителни художествени качества, така и с поставените от тях актуални проблеми на съвременния човек и съвременното общество. Едновременно с това те са и най-успешните примери за три от основните видове текстове за театър в българското драматургично писане днес. В „Нечовек“ Стефан Иванов умело обединява постдраматичната стратегия на разказване на лични истории с остроактуалната политическа пиеса. „Шишарки“ на Екатерина Георгиева увлекателно проследява напреженията и сложните взаимоотношения в семействата на две сестри чрез изтласканата от тях катастрофа (в буквален и преносен смисъл), случила се в миналото, но предопределяща настоящия им живот и поведение, използвайки средствата на конвенционалната драма. В дълго обмисляната си пиеса „Лисабон“ Захари Карабашлиев пък създава въздействащ съвременен вариант на постабсурдистки текст за театър, който изследва проблема за личната несвобода на човека в днешния сложен и драматичен свят.

Един успешен сезон за новата българска драма!

СЪВРЕМЕННА
БЪЛГАРСКА ДРАМАТУРГИЯ
АСКЕЕР•2025
Номинации

Екатерина Георгиева

ШИШАРКИ

ПЬЕСА В ТРИ ДЕЙСТВИЯ

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

СТЕЛА – 32-годишна

РОНИ – 30-годишна, нейна сестра

АЛЕКС – 34-годишен, партньор на Стела

АСЕН – 34-годишен, партньор на Рони

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

Лятна вечер. Дървена веранда на вила сред природата. Верандата е украсена с празнични лампички по цялата си дължина. Грижливо подредена маса за четирима. Букет със свежи цветя, свеци. Чува се песента на щурци, нощни птици, звуци присъщи за това скрито в гората място. Прозвучава съобщение от включването на безжична тонколона „Bluetooth is connected“. Асен (добре сложен, въпреки че в момента не е в най-добра форма) сменя от телефона си различни радио станции. Вървят парчета като „Riptur up the jam“ на Технотроник, „It's my life“ на Бон Джоуви, „By the rivers of Babylon“ на Бони Ем, последвани от съвременни поп хитове като „How deep is your love“ на Калвин Харис, „Paradise“ на Колдплей и други. Нищо не му се струва подходящо. Рони (която все още прилича повече на момиче, отколкото на жена) излиза бързо от къщата.

Рони: Спри музиката.

Асен спира музиката. Двамата се заслушват, гледат към пътя.

Рони: Хайде да ги потърсим. Късно е, тъмно е, нямат обхват...